

**Atklātā vēstule Vides Pārraudzības Valsts Birojam sakarā
ar Zviedrijā, Forsmark, plānoto kodolatkritumu kapsētu
radioaktīvā piesārņojuma eksistenciālajiem draudiem
dzīvai videi
Baltijas Jūras Reģionā**

saskaņā ar 1991.gada Espoo konvencijas "Par ietekmes uz vidi
novērtējumu pārrobežu kontekstā" 4. un 5 panta prasībām
un Zviedrijas Vides aizsardzības aģentūra paziņojumu par
izstrādāto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu un tā
sabiedrisko apspriešanu

Sakarā ar to, ka kļūdu summa ekoloģiskās drošības sistēmā, kā arī sociālās un ekonomiskās drošības sistēmās, ir novedusi cilvēci līdz eksistenciālam riskam, kā arī tamdēļ, ka esam klātienē sekojuši Forsmark un Oskarshamn kodolatkritumu kapsētu projektu izveides procesam, ziņojam ka tā profesionālā uzticamība ir absolūta ilūzija projekta visos līmeņos un dimensijās (liecība Zviedru zemes tiesā, Miljö och Mark Domstolen http://www.latvijasrepublika.info/uploads/3/5/3/5/3535056/ecrr_final_till_mmd_om_skb_ssm.pdf) .

Kodolatkritumu kapsētas tiek plānotas pēc KBS-3 metodes

- 1) pašā Baltijas jūras krastā, burtiski – jūrā, neviena vieta sauszemē nav atrasta jo visas citas pašvaldības ir atteikušās kodolatkritumus pieņemt – tikai AES pašvaldības piekritušas jo ir jau gažu desmitiem korumpētas;
- 2) celt vēsturiski seismiski ļoti aktīvā zonā;
- 3) klintīs kas ir ūdenscauralidīgas plaisu dēļ, un piedzīvo arī metāna gāzes atsalšanas detonācijas;
- 4) atkritumi tiktu likti kapara cilindros kas rūsē jau pēc 100 gadiem un pārsprāgtu arī no gāzēm;
- 5) bentonīta māls ap cilindriem izplūdes nenotur, bet pat lieliski iznēsā uz plašajām daļiņu virsmām;
- 6) urbumu 500 m dziļums ir nepietiekošs un radiācija ieplūstu gruntsūdeņos un Baltijas jūrā;
- 7) ārzemniekiem vadot projektus kas jau nogādā kodolatkritumus, radioaktīvos metāllūžņus un urāna rūdas pat no ASV un Austrālijas;
- 8) melojot ka kapsulu saturs jau pēc 1000 gadiem būs kļuvis tik pat mazkaitīgs kā Urāna rūda klintīs...lai gan iet runa par 30 radioanuklīdiem kas nepastāvēja uz Zemes virsmas pirms kodol-ēras, un Urāna²³⁸ pussabrukšanas laiks ir 4,5 miljardi gažu;
- 9) izmantojot IAEA ieteikto ICRP radiācijas risku paredzēšanas modeli kas rada kļūdas pat līdz vairāku tūkstošu reižu apmērā. Jālieto ir ECRR modelis, kas uzticami paredz Radiācijas riskus – bet kodolatkritumu kapsētu projekti to nedara, tūkstoškārtīgi samazinot-falsificējot projektu riskus reģiona dzīvai videi;
- 10) utt

Ir ļoti svarīgi ka Latvija, iegūstot šo informāciju par plānoto kodolatkritumu kapsētu projektu, kas top jūras piekrastē Zviedrijā un Somijā, konceptuālo zinātnisko falsifikāciju, sāk aktīvi iesaistīties Espoo Konvencijas piedāvātajos procesos, kas dod iespēju kaimiņvalstīm izteikt savu

viedokli par projektiem kas var ietekmētu to vidi apokaliptiski - arī uzlikt VETO.

Mēs, Baltijas Jūras Reģiona ECRR (European Committee on Radiation Risk), uzskatām par nepieciešamu neatliekami informēt Latvijas sabiedrību par sekojošo:

Saundētā gaisa elpošana un saundēto zivju un citu produktu ēšana rada nopietnus veselības traucējumus, tostarp neauglību un vēzi. Piemēram, pēc Černobiļas avārijas Baltijas jūras krastos Zviedrijā pierādīti pieauga saslimstība ar krūts vēzi, kamēr Zviedrijas iekšzemes teritorijā tā kritās.

Baltijas Jūras Reģionālā Eiropas Radiācijas Risku Komiteja aicina

- 1) Latvijas valdību izmainīt Latvijas "kā Kodolatkritumu glabātuvju projektu Zviedrijā un Somijā NEIETEKMĒTAS VALTS statusu; lai Latvijas valdība un pašvaldības iesaistītos Kodolatkritumu glabātuvju izveides un analīzes pārrunu procesos pēc Espo Konvencijas pamatprincipiem
- 2) steidzami izmainīt ekoloģiskās drošības kultūras sistēmu, atbalstot PAMATIEDZĪVOTĀJU sociālās un ekonomiskās sistēmas, kas veicina neatkarīgus zinātniskos pētījumus kā arī drošības sistēmas, kļūdu summa kurās ir novedusi cilvēci līdz eksistenciālam riskam,
- 3) veikt grozījumus visos likumos, lai attīrītu vidi no tajā izplatījušās radiācijas,
- 4) veikt Baltijas jūras reģionā no radioaktīvajām vielām aizsargājošus pasākumus, un vidi attīrošus projektus, kā arī informēt iedzīvotājus par radiācijas sekām, rast līdzekļus neatkarīgiem zinātniskiem projektiem, kas izmeklē Baltijas jūras radiācijas ietekmi uz iedzīvotāju veselību,
- 5) atbildīgās institūcijas steidzami pārvērtēt pielietojamo Radiācijas Risku modelēšanas sistēmu, apgūstot ECRR radiācijas risku novērtēšanas modeli, atsakoties no ICRP modeļa pielietošanas;
- 6) monitorēt Urāna daļiņu piesārņojumu Baltijas jūras reģionā (Helcom neveic);

Esam gatavi, kopā ar ECRR (www.euradcom.org) zinātnisko sekretāru Pr. Chris Busby, sniegt Jums detalizētu prezentāciju par sekojošiem akūtiem aspektiem

- Baltijas jūra pēdējo 40 gadu laikā kļuvusi par radioaktīvāko pasaulē
- Saslimstība Latvijā ar onkoloģiskām slimībām ar katru gadu pieaug
- Urāna u c daļiņas izraisa neatgriezeniskus bojājumus DNS un genofondam
- Radioaktīvās daļiņas pārvietojas ar Baltijas jūras plūsmām apkārt visā reģionā; utt

VIDEO Pr. C. Busby Zinātņu Akadēmijā, angļiski, 29.02.2016
<https://youtu.be/z3xyAx0-bXg?list=PLQugSGR36JKHDF0DMu2fMExHwGb5mxLot>

Cieņā,

Ditta Rietuma
Baltijas Jūras Reģionālā ECRR ģenerālsekretāre
www.euradcom.org, bsr@euradcom.org
+46-703 999 069
+371-298 110 64